

da nemlig kun den Theori er rigtig, som virkelig lader sig udføre i Praxis. Med Hensyn til de Bemærkninger, som ere fremkomne om vore egne Forhold, skal jeg dog gjøre opmærksom paa, at det er en egen Sag med Pengesforholdene, saaledes som de ere for Diebliffet hos os. Jeg troer, at det vil indrømmes, at det største Pengemarked her i Landet er Kjøbenhavn; men det forekommer mig ikke, at naar der er talt om at udsætte Summer i Prioriteter i mindre Beløb, at disse Penge vel ville kunne søge eller i Virkeligheden søge til Provindserne til de mindre Landeendomme, naar den Bedkommende, som vil udsætte Penge, ikke derfor kan erholde mere end 4 pCt. Jeg troer, at der ligger deri en Hindring for, at Capitalerne kunne komme derhen; thi den Mand, som saaledes udsætter sine Penge i mindre Eiendomme, har Omkostninger, som han ikke faaer dækkede, dersom han kun faaer 4 pCt. Det er efter min Mening en stor Ueilighed i de nærværende Forhold, og jeg troer ingenslunde, at den bliver hævet ved nærværende Lov. En af de Maader, hvorpaa den nærmest kunde hæves, var jo den, at Capitalerne her samlede sig til en Forbindelse, til et Slags Actieselskab, som saaledes søgte at faae Pengene anbragte udenfor Byen i Landeendomme; men det vilde naturligviis have sine store Uanskeligheder, saalænge som den frie Bevægelse ikke finder Sted.

Der er en anden Bemærkning, som jeg troer har megen Indflydelse paa mange Pengemand, og det er, at man finder et Begreb om Lager ikke blot i vor Lovgivning, men i den almindelige Anskuelse; det ansees som ikke blot ulovligt, men som umoralst at tage mere end 4 pCt. af sine Penge. Dette afholder Mange, som ellers rimeligviis vilde gaae ind paa at udlaane deres Penge paa anden Maade end med 4 pCt., derfra, ihet de ikke ville udsætte sig for det Dømmie, som i Almindelighed træffer den, der tager mere end 4 pCt. Denne Mening gjælder ikke blot med Hensyn til den, der udlåaner sine Penge i faste Eiendomme; men jeg troer, at den er saa indgroet, at selv med Hensyn til Disconteringen af Buxler er i Almindelighed den Mand ikke vel anset, som tager mere end 4 pCt. Der er nu en stor

Deel af Publikum, som mener: Ja, det er dog en egen Sag at tage mere end 4 pCt. af sine Penge, det bør man dog egentlig ikke gjøre. Dersom man kunde blive fri for denne Mening — og det vil naturligviis være det første Skridt hertil, naar Begrebet af Lager kom ud af Lovgivningen — da troer jeg, at man vilde hjælpe meget betydeligt til, at Capitalerne søgte hen ogsaa til de mindre Eiendomme, hvor der kan være deels maaste en større Risiko, deels større Omkostninger forbundne med deres Anbringelse. Det er naturligt, at, naar jeg lægger saa megen Vægt paa den offentlige Mening med Hensyn til Begrebet om Lager, kunde jeg heller ikke afsee fra, at det er bekendt som en almindelig udbredt Mening blandt Landeendommeierne, at det vilde være skadeligt for dem, at der ikke var en vis bestemt Rentefod. Jeg troer, at saa ønskeligt det er at følge de rigtige Principer, kan man dog ikke afsee fra en almindelig Mening, selv om man ikke anerkjender den for rigtig, og saameget jeg altsaa havde ønsket, at Lovforslaget var gaaet videre, end det er, saa vil jeg gjerne indrømme, at det kan have sine Betænkkeligheder for Lovgivningen at gaae videre, end Meningen er talssindelig derfor paa Landet. Jeg troer dog ikke, at et saadant betydeligt Røre vilde finde Sted, som er blevet omtalt; thi det forekommer mig, at man dog ogsaa maa tage Hensyn til, deels at de Capitaler, som vilde blive opsagte, skulle have en anden Anvendelse, og at Opsigelsen saaledes ikke let vil kunne skee, og deels at paa den anden Side det bedste Middel imod en høj Rentefod efter min Mening Hayes i Udviklingen af de nærværende Forhold i Landet, nemlig den stadige Tilvæxt af Formuen, det Overflud af Capital, som hvert Aar finder Sted i det Hele.

Smith: Det er ganske vist, at man ikke med de nationaloconomiske Anskuelser, som nu vistnok tør ansees, for at være de almindelige, kan finde sig fyldestgjort ved det nærværende Forslag, da det ganske vist endnu stadsfæster eller vedligeholder Indskrænkninger og Baand, som jeg ikke troer man kan forsvare; men efter det praktiske Standpunkt, som